

Nýggj leið innan sølu av føroyskum fiskavörum:

Fiskasølan og Marr samarbeiða!

— Hetta er fyri at skapa ein felags front úteftir og fyri ikki at undirgrava hvør annan úti á marknaðinum, segði fiskasølustjórin á tíðindafundi týsdagin

Føroya Fiskasøla hevði árliga aðalfund sín týsdagin. Vanligt hevur verið, at pressan er við til sjálfan aðalfundin, men hesuferð var pressan istaðin boðin til ein tíðindafund undan aðalfundinum.

Á tíðindafundinum kom fram, at tað var eitt ynski hjá ávisum limum, at pressan varð boðin til ein tíðindafund heldur enn til sjálfan aðalfundin og hesum ynski hevði leiðslan gingið á móti. — Men hetta er so avgjørt ikki fyri at forða pressuni til fáa teir neyðugu upplýsingarnar segði fiskasølustjórin Birgir Danielsen.

Samarbeiði við grannan

Á tíðindafundinum greiddi hann annars frá støðuni hjá Føroya Fiskasølu og svaraði ymsum spurningum.

M.a. segði Birgir Danielsen, at atlanin er at fara undir eitt ávist samarbeiði við sölufelagið Marr & Co. Endamálið við hesum samarbeiði er m.a. tað at standa saman úteftir og ikki undirgrava hvør annan. Birgir Danielsen visti á, at samráðingarnar við grannan vóru ikki lindar men helt hann, at tað kundi vera gott við einum samarbeiði.

Um útflytningin hjá Føroya Fiskasølu í 1984 er at siga, at samlaða söluvirðið var uppá 1,4 milliard krónur. Í nøgd vórðu útflytt 103.000 tons og sammett við 1983 er talan um eina litla minking — í nøgd uppá 2,7% og í virði uppá 3,5%.

Um orsøkina til hetta segði Birgir Danielsen, at hon stendst lutvist av tí broyttu framleiðslumynstrinum serliga í USA. Framleiðslan av 5 lbs. toski steðgaði frá mai til oktober.

Ein onnur orsök til mink-ingina í útflytningavirðinum er, at eisini veidumynstrið var óðrvisi í 1984 sammett við 1983 t.v.s. at minni varð veitt av toski og hýsu men meiri av upsa. Samlaða veiðan í 1984 var 339.900 tons í mun til 325.300 í 1983.

Meðan útflytningavirði minkaði fyri frystan tosk, hýsu og rekrjur so vaks tað fyri frystan upsa, laks, slögv, svartkalva og fars.

Størsta keyparalandið var USA, sum keypti fyri umleið 310 mió. kr. Síðani keypti Vesturtýskaland fyri 174 mió. kr. Danmark 154 mió.

kr., Bretlandi 142 og Fraklandi fyri 117 mió. kr. Vøru vórðu seldar til ialt 20 lond.

Minni partur til Fiskasølan

Meðan Føroya Fiskasølan undanfarn ár hevur staðið fyri meginpartinum av tí føroyska útflytninginum, so visa töluni fyri 1984, at partur Fiskasølunnar er í minking — frá 80% í 1983 tialt 73,4% í 1984. Um orsøkina til hetta sigur Birgir Danielsen, at prisfall og nøgdarminking hevur rakt harðari tann partin av útflytninginum, sum Fiskasølan stendur fyri. Sum dømi kunnu nevast upsin og 5 punds hýsa.

Somuleiðis er lutfalsliga meiri idnaðarfiskur útflyttur og haraftrat er størri nøgd útflytt frá Grønlandi í 1984 enn árið undan.

Skal gjalda skatt

Fyri fyrstu ferð skal Føroya Fiskasøla nú til at gjalda skatt. Í roknskapinum hjá Fiskasøluni eru 2,1 mió. kr. avsettar til skatt.

Annars visir roknskapurin eitt avlop uppá 19,5 mió. kr. Hetta er nakað minni enn árið fyri.

Til nýtslu hevur Fiskasølan 23,3 mió. kr. Eginpeningurin er vaksin frá 126,1 til 142,8 mió. kr. Sjálv fíggiarstöðan javnvigar við 519 mió. kr. Eginagnin er sostatt 27,5% av javnanum í mun til 24,7% í 1983.

At lána pening

Ein partur av virksemlu Føroya Fiskasølu er m.a. forskotsrindan til limirnar. Roynndir hava vist, at hertil krevst nøgv meiri peningur enn Føroya Fiskasøla hevur møguleikar fyri at lána í Føroyum.

Lánimøguleikarnir hjá Føroya Fiskasølu í løtuni er ialt 427 mió. kr. harav 150 mió. kr. kunnu lást í Føroyum og 277 mió. uttanlanda. Haraftrat kemur so eginpeningur uppá 142,7 mió., sum ialt gevur eina fíggiarorku uppá 569,7 mió. kr.

Roynndir hava vist, sigur Fiskasølan í fylgiskrivi til roknskapin, at hetta ikki er ov nøgv, tað marknaðarstöðan er trupul og goymslurnar bliva stórar.

Orsaka av aktivitetssøking

um serliga innan vørumenning og söludeild og orsaka av, at Føroya Fiskasøla framvir kemur undir skatt, hevur umboðsnevndin viðtikið frá 1. mai at hækka rakstrargjaldið uppá frystar flakavøru til 3% av avrokningarviðinum. Rakstrargjaldið var 2%.

Dóttirfeleg

Chaldur hevur havt stóra söluframgongd uppá næstan 40% og seldi í 1984 fyri 17,6 mió. pund svarandi til 230 mió. kr. Ókingin í söluni heldur áfram soleiðis, at neyðugt verður at víðka um verksmiðjuna.

Chaldur hevur frá 1. jan. í ár skift navn til The Faroe Seafood Co. Hetta vil visa seg sum eitt heppi tiltak, tí hetta vil minna keyparar á Føroyar og tað kalda atlantshavið, og ikki tann fuglin sum gravar teirra strendur upp eftir kræklingi, østers o.s.fr.

Føda-Fisk hevði eisini øktan umsetning og seldi í 1984 fyri nærum 52 mió. kr. Eisini har er umsetningurin í stórum vøkstri.

Góðska

Stór framgongd hevur verið á góðskuøknum í 1984. Góðskueftirlitið er økt munandi. Føroya Fiskasøla leggur stóran dent á góðskuna, tí tað er henda, sum selur vøruna. Tað er ein veruleiki, at keyparin stillar størri og størri krev og hetta verður vit at læra okkum at liva við.

Vørumenning

Vørumenningin umfatar arbeiði við at tillaga framleiðsluna til vøru ella vørbólkar sum útnýtta tað náttúrugivna grundarlagið betur, t.v.s. saman við góðskueftirliti, almennum stovnum, virkjum og skipum, at beta um góðskuna og burtúr ráveruni beinleiðis at framleiða vøru, sum keyparin er sinnaður at gjalda eina prispemiu fyri. Sum dømi kann nevast 5 lbs. og dinner-cut framleiðslan go roynndir at gera ein detailpáknig burtúrur tí, sum er ov smátt ella óbleytt til at fara í 5 lbs. og líkaleiðis framleiðslan av pylsum, sum kann verða grundarlag fyri eini »fish-nugget« framleiðslu í staðin fyri bert at gera blokk

burtur úr tí, sum ikki kann fara í 5 lbs. og dinner cut.

Upsin í upprunaliki er ringur at selja í USA av tí, at hann partvis er dimmur á liti. Við »deep-skinning« og trimming av teimum dimmu lindunum fæst ein »hvitur« blokkur, sum kann seljast í USA.

Okkara sölumøguleikar, sigur Fiskasølan víðari, eru avmarkaðir av vandanum fyri beinum og sandmaðki. Arbeið verður við gjøgnum flouressens at finna og beina fyri hesum brekum soleiðis, at man kann garantera eina bein- og sandmaðksfria vøru. Tann dagin hetta kann lata seg gera, standa vit nógv sterkari. Vit ætla at luttaka aktivt í hesum arbeiði.

Spesialvøru, so sum havtaska og kalvi, har vit eru stórir framleiðarar, eigur so vitt gjørligt at verða gjørt til eina lidna vøru, aðrenn hon fer av landinum.

Raspaðar vøru

Taka vit so vørubólkin raspaðar vøru, so er at siga, at fiskurin er krøgvður og fiskamaðkurin ikki komin tiul sín rætt vegna mjøl, kryddarum, raspi og olju. Tessvegna er fiskaslagið og fiskagóðskan ikki so avgerandi í eini slíkari vøru samanborið við eina »nakna« fiskavøru. Fiskurin í fish-fingers kann sjálvsagt vera toskur, men ofta er tað »mixaður upsi«, fars, alaskan pollock, hake frá Suðurameriku — í hvussu so er ein heldur bilig rávera. Vit hava regluliga og gjølla kanna møguleikarnar fyri eini slíkari framleiðslu og hevur tað hvørja ferð vist seg ikki at hanga saman fíggiarliga.

Ti hava vit í okkara menningarárbeiði fyrst og fremst miðjað imøti at útvalk vøru, har fiskurin kemur til sín rætt.

Vørumenningararbeiðið eigur at fara fram sum ein samanrenning av okkara rávørugundarlagi og ynskjum hjá okkara potentiellu avtakarum og krevur tí at samstær okkara til limirnar og til marknaðin er so væl útbýgt sum gjørligt.

Magnus Pauli Magnussen, ið er utbygvin licentiat pharm. og hevur hollar roynndir innan vørumenning, er frá 1. juni settur í starv sum leiðari av vørumenningardeildini.

Söludeildin

Brotingar eru gjerdar í söludeildini og nýggj stovr eru sett og eitt ella tvey stovr verða at seta afturat í nærmastu framtíð. Orsøkin til hesar nýggjar starvssetanir er, at vit á söludeildini skulu verða førir fyri at fylgja upp øllum tí, ið gjørt verður innanfyri vørumenning.

Alivinnan

Solumaður — Finn Petersen — er settur og kemur fyrst og fremst at taka sær av sølu av alifiski. Síðan er settur ein góðskueftirlitsmaður — Sig-tór Andreassen — til at taka sær av eftirlitinum við ringum og geva vegleiðing. Vinnan er ógvuliga kapitalkrevjandi og tí eru vit í ferð við at meta um møguleikarnar at fígga livandi fisk á sama hátt, sum vit í dag fígga goymslur.

Vit eru við at fáa eina

skipan í lag soleiðis, at vit allarhelst kunnu koma til at fígga upp til eini 56% av tryggingarviðinum av fiskinum meðan hann svimur, síðan 70% av söluvirðinum, tá hann verður slaktaður og 100% tá hann verður útflyttur.

Tryggin er: tann vanliga tryggingin, sum tó bert virkar um parti-alskaðar eru størri enn 25/30%. Eru skaðarnir minni enn 25/30% so tekur tryggingin ikki við, t.v.s. at partið í fiskinum kann verða etið upp av fleiri parti-alskaðum. Onnur risiko er, at tryggingin verður uppsögð við 1 mánaða ávaring.

Líkt er til at vit kunnu koma á mál við hesum við eini biligari veðhavartrygging. Vit hava havt vitjan av serfrøðingum, sum hava kannað viðurskiftini og latið frá sær eina sera positiva rapport. Vit vóna, at vit soleiðis kunnu verða við í eini skilagoðari útbýgging av hesi nýggju vinnu, sum øll vænta sær nógv av.

Hendingar í 1984

Fyri at taka saman um, sigur Fiskasølanv iðari, so hevur 1984 verið trupult. Her verður hugsað um

— upsan við marknaðar-trupulleikum, prisfalli og stórum goymslum

— 5 lbs. toskur við stórum goymslum stávandi bæði frá 1983 og 1984

— scallops stórt prisfall

— prisfall á rekrjum til pilkingar

— lækkandi pund-kursur. Tað positiva, sum nevast kann er

— hækking saltfiskaprisir og stabilur eftirspurningur

— stabilur eftirspurningur eftir rekrjum

— sera goður marknaður fyri laks

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.

— hækking dollarkursir.



Heri Mortensen, nýggjur formaður í umboðsnevndini

Heri nýggjur formaður

Heri Mortensen, stjóri á flakavirkinum á Tveoyri er valdur til nýggjan formann í umboðsnevndini hjá Fiskasøluni. Hetta hendi á aðalfundinum í Havn týsdagin. Finn Traber úr Vestmanna hevur verið formaður í nógv ár, men fór nú úr umboðsnevndini. Sum nýggjur limur av umboðsnevndini varð Edmund Joensen á Oyri valdur.

Starvsnevndin er tann sama sum í undanfarna ári. Har sita Svend Thulesen, Klaksvík, Aksel Hansen, stjóri, Tórshavn og Birgir Danielsen, stjóri.



Svend Thulesen, afturvaldur til formann í starvsnevndini

heldur
tú
ikki

sosialin